

KARMAZYN (14) *sb m*

karmazyn (8), **karmezyn** (6), [**kermezyn**]; karmazyn *Murm, BartBydg, Leop, RejZwierc, WerGość, WujNT* (3); karmezyn *WyprKr* (5), *ModrzBaz*.

Oba a oraz oba e jasne.

sg N karmazyn (4). ◊ *G karmazynu* (7). ◊ *A karmazyn* (2). ◊ [*I kermezynem.*] ◊ *L karmezynie* (1).
Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

1. *Czerwień o odcieniu dojrzalej maliny; carmesinum, coccum Cn* (2) :

Zwrot: »świecić się jako karmazyn« (2): *RejZwierc* 61v; *A* ták z tego ízkárádego opilítwá/ przychodzić káždy muí do zdrowia niepósobnego/ bo w krotkim czáście/ iedno pátrz/ [...] áliíci íę twarz świeci íáko Kármázyn/ á nos íáko perełkámí ofádził *WerGość* 235.

2. *Droga tkanina jedwabna farbowana na czerwono karmazynem, czyli barwnikiem otrzymywanym z larw owada zwanego kermes (z włos. carmesino); też szaty z tej tkaniny; c(h)armesinum (a. c(h)armasinum) Murm, BartBydg, Cn; coccinum, coccum Cn* (12) : *Murm* 153; *Carmasinum*, genus serici delectabilis, *carmazyn BartBydg* 23b; *Wy* w ízátach przekóíztownych w íwietnem kármezynie [*picta croco et fulgenti murice vestis*] *Kochać íę ModrzBaz* 109v.

G sb bez przyimka w funkcji przydawki [zawsze: aksamitu karmezynu czerwonego] (5): *Feretow zlotich* 72, [...] *Na sachie Ahamitu CArmezínu Czerwone⁸⁰ Saczowań na Talań* 450 *WyprKr* 40, 64v, 67, 78, 85.

W połączeniach szeregowych (2): *A kupcy íiemícy plákáć będą [...]: íz towarów ích żaden więcej nie kupi [...] y purpury/ y iedwabiu/ y kármázynu WujNT Apoc* 18/12, *Apoc* 18/16.

Szeregi: »pawłoka, karmazyn« (1): *Nádziááli tedy oni wíífyłcy fercá mądrego/ ku wypráwieniu Przybytku/ Oponn dziefięć z Bífioru álbo Lnu białego kręconego/ Sztuk iedwábnych modrych/ z Páwłoki/ z Kármázynu [de... purpura coccoque] dwa kroć bárwionego Leop Ex* 36/8.

»purpura i karmazyn« (1): *A niewiáftá oná przyobleczone była w purpurę y w kármázyn [purpura et coccino]/ y vzłócona złotem WujNT Apoc* 17/4. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*].

3. [*zool. Porphyrophora polonica L. (Rost: czerwiec); owad wytwarzający czerwony barwnik:*

Szereg: »kermezyn, to jest czerwiec polski«: nie może byđż rzeczona żadna rzecz Kermezynowa/ iedno którą fárbuią Kermezynem/ to íełt Czérwcem Polskim UrzędowHerb 333b.]

Synonim: czerwiec.